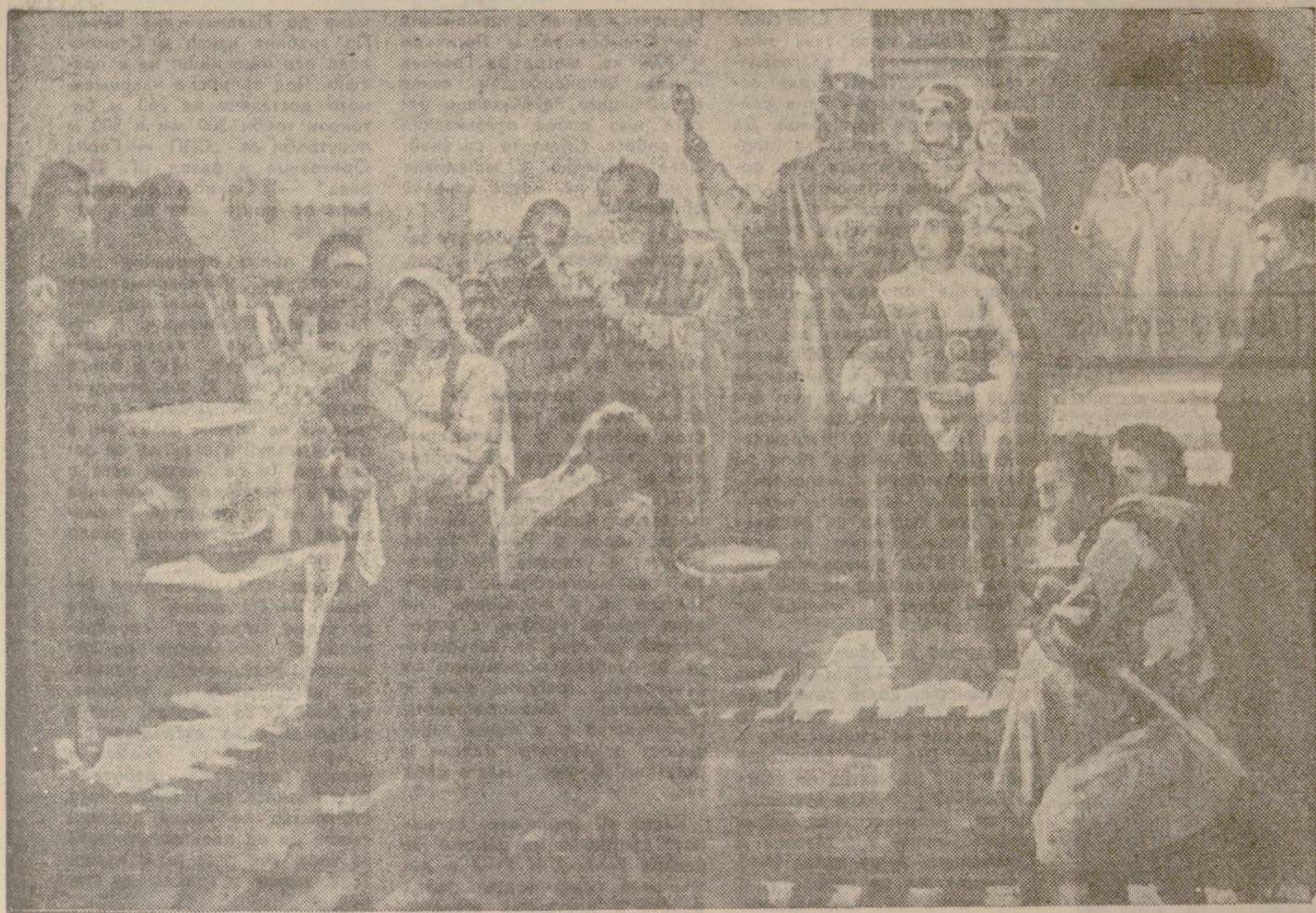

ИЗКУСТВОТО НА ЙОРДАН ПОПОВ

ПО СЛУЧАЙ 1100 ГОДИНИ от покръстването на българите бе проведен конкурс за картина, посветена на това прогресивно за онова време събитие. Дадени са две първи награди — на проф. Никола Кожухаров и на проф. Димитър Гюденов. Тук поместваме репродукция на отличената творба на проф. Никола Кожухаров.

Разказ

КЛОКОТНИЦА

от Димитър ЛИНКОВ

В ТАЗИ РАНА пролетна утрин на 1230 г. пред високата двукрила порта на Царевец спря измучен конник. Шом скочи от плуналата в пот жребец, той се огледа, сякаш бе смазан от островърхия шлем и сребърната ризница, измъкна пергаментов свитък от пазвата си, едва смогна да каже на стражите:

— Преди да го на царя... война! — и се сгромоляса в кръвата на коня.

Островърхият шлем отскочи от главата му, иззвъня, търкаляйки се по калдъръма и спря. Дългият път и безсънието бяха изморили конника и той безпомощно грохна. Потръпващият кон наведе главата над ездача и жаловито изциви. Изплашените стражи грабнаха падналия вестоводец и го внесоха в караулното помещение. Старшият на стражата хукна със свитъка към замък на протоколиот.

Царевец се пробуждаше. От високата камбанария на църквата „Възнесение господне“ се разнесе тържествен камбанен звън, който възвестваше настъпването на новия ден в престолния град Търнов.

Не мина и половин час и над Царевец настъпи необичайно оживление. Изсвириха бойни рогове. Стражите хукнаха към бойниците на непристъпните каменни кули, които опасваха като гигантски пръстен царския връх. Отведнаж всички камбани и кълела на Царевец и Трапезица за пръв път от десетилетие насам тревожно забиха. Ехото звънтеше и огласяше цялата столица. Занаятните от Асенова махала наизлязоха по тясната каменна улица край Янтра и тревожно впиха поглед към бойниците, където с лъкове и стрели бяха накацали стражите. Смът и обкръжане настъпи и сред богатите търговец. Те бързаха по стръмните каменни стълби към сводестите порти на Царевец.

Смутната новина, която донесе пратеникът на Боруйския кефалия², вдигна цялата столица на крак. Силният епирски деспот Тодор Комнин³ подлеще погизнал сключения с българите договор през 1224 г. и вероломно бе нахлул с войските си в пределите на българската държава.

Докато обезпокоените люде се тълпяха по стъгите, в големата зала на двореца Иван Асен II заедно с първите си съветници — логотета Стан, протовестиярия Гослав и протодострагора Воеслав, обсъждаха друмищата за далечния поход на юг. Всяка минута беше скъпа. Решението беше просто и ясно — поход през Хемус към Тракия.

Войнишките станове на Мар

но поле се раздвижиха. Сърдито зацелиха коне. Приждаха нози конни дружини. Разбъркаха позвънкаха копия и железни щитовете. От години тук не бе се струвала толкова много войска. Тя сърдито жужеше, сякаш плещите на някаква грамаден кошер се тъмняха да роят. Българската войска се приготвяла за далечен поход.

Рано на другия ден, със сребрен шлем на главата и наматнат с пурпурна мантия, цар Иван Асен II припори с червените си ботуши буйния бял жребец към войнишкия стан. След него издеше цялата му свита.

Протоколиотът му носеше набучен на копие договора, подписан от Тодор Комнин. Появяването на цар Иван Асен пред строите войници предизвика буря от продължителни възторжени викове. Люшана се във въздуха безброй бойни прапори. Когато викове стихнаха, над хилядната войска се раздаде могъщият глас на Асена:

— Войници, соколи мои! Не война проклета исках аз, а мир! Сговор и приятелство да има между нас и съседите ни. Затуй с епирския деспот Тодор Комнин сключих договор. Но коверните ромейски измениха на думата си и подло нападнаха земята ни! Войници, соколи мои, след мен! Бог е с нас! Да защитим милата България!

Одобрителни викове се изтръгнаха от хиляди гърла и заглушиха думите на Асена. Дружина след дружина войската тръгна на далечен поход. Земята се затресе от тропота на конските копита. Над островърхите шлемове заплюскаха бойните прапори. Гора от копия и щикове стърчаха над дългата възролицата, която се проточи по изпознатия път, криволичещ като настъпва змия и отвеждач на юг, през заснежения Хемус, към слънчевата Тракия. Тропотът на конете и пръшенето на протозарените обози коли се заглуши от любимата песен на войските:

Орел ли черен гърми в небето?
Не орел, синко, нито е облак!
Цар Асен е на война отива...
Дни и нощи пътува хилядната войска през поля и долини, през стръмните коси пътеки на Хемус, докато се прехвърли в полата на Тракия.

ИЗКАЧЕН на малката рътлянка пред Клокотница⁴, Иван Асен дълго гледа на юг. В далечината едва се забелязваше като стокракка гъсеница дългата възролица на Комниновата войска. Гъст тухленокатен прах се вдигаше изпод копитата на конниците и замрежваше жаркото южно слънце. Комнин бе разбил мало-

бройната българска войска в крепостта Черноман и, опиянен от леката победа, издеше начело на тежковъоръжената си войска.

Цар Иван Асен дълго гледа да приближаващите се ромейски войски. Войските на Комнин трябваха да бъдат разгромени! Но как? — Те бяха въоръжени много по-добре от българската войска. Срецу яките железни ризници българите трябваха да излязат с открити гърди, с копия и стрели.

Отведнаж дръзка идея се мярна в главата на Асена. Той събърчи вежди, хвърли сетен поглед към приближаващата се ромейска войска, Иван Асен припори белия си кон и полета назад към своята войска, която бе скрита в ниския гъстак и очакваше зова на бойния рог. По даден знак военачалниците се събраха пред шатрата на царя. Само след няколко минути те препускаха враните си коне обратно към своите дружини. Залегналите в първа линия войски се разделиха на две и образуваха широк коридор от двете страни на пътя, който отвеждаше към Клокотница.

Не мина час и българските войници доуха тропота на тежковъоръжената Комнинова войска. Притаили дъх в ниските гъстаци, те виждаха вече приближаващите се конници и пехота, облечени в тежки метални ризници и шлемове, въоръжени с дебели щитовете, стрели и копия, чиито върхове проблясваха на слънцето. Колкото повече наближаваха по пътя в коридора, толкова повече се усилиха тънелите на тежката железария, пръхтенето на морните коне. Българите забелязваха изпод шлемовете изморените лица на ромейците, по които се стичеше пот, примесен с прах. На чело издеше Комнин, следван от придворната си свита.

Изведнаж от двете страни на пътя изсвириха бойни рогове. Внезапно над главите на ромейците полетяха снопове от стрели. Леко въоръжената българска войска се вдигна и върхлята върху ромейците. Плътни вериги обградиха от всички страни нашествениците и ги стегнаха в железен обръч. Над главите им заплюскаха разветвите бойни прапори. Завърза се кръвопротилната битка. Трещяха копия, звънтяха щитовете, страшно цапгеха коне, преплиташа се мечове и копия, падаха глави, шуртеше кръв. Обезумелият Комнин с адиг⁵ меч зове-ше ромейците на бой. Но изневидалица нещо изплюска над главата му и тутакси се впи в шията му. Когато дойде на себе си, той видя, че над него стои български войник.

Комнин, уловен с примка, бе довлечен в българския лагер.

Обезглавената ромейска войска отчаяно се съпротивля-

ваше. Железният обръч на българите се стягаше все повече и повече. Страхотната вихрушка на боя постепенно намаля. Скоро ромейците започнаха да хвърлят копия, щитовете, лъкове. Кръвопротилната битка стихна. От високата рътлянка над Клокотница Асен наблюдаваше как изморените ромейци отчаяно хвърляха доспехите си на големи купчета. Лицата им бяха придобили цвета на оцапана кожа. Когато цялата ромейска войска беше обезоръжена, пред нея излезе на белия си жребец Иван Асен. Топлянт южен ветрец дилпеше пурпурната му мантия, която едва доловимо шумеше. Той сне сребърния си шлем и дългата му златиста коса се разля на вятъра. Ромейците утихнаха и вляха поглед в българския цар. По лицата им Асен четеше голяма уплаха и затова той им заговори на чист ромейски език:

— Ромейски войници! Вие сте свободни! Кой отдето в дошъл, там да отива! Но помнете — вдигнете ли втори път меч, ще загинете!

Ромейците доволно зашумяха от великодушното на българския вожда.

Железният обръч на българската войска се разтвори и обезоръжените ромейски войски като стадо се втурнаха по обратния път.

Беше 9 (22) март 1230 година. Славата на Клокотницката победа се носеше по всички краища на България. Тя беше тържество на могъществото, силата и великодушното на българския народ.

СЪРЦЕТО НА АЛЕКО

Дебелото стъкло, знам, би се пръснало от ритма на туй сърце, ако искрица от живот във него пуснем. Кой тука дръзнал е голямото сърце да сложи в стъкленница? Кой тук посмя между стени, сивите, една огромна, страстна обич да затвори към ширините поля, към гордите масиви, към буйните потоци и към хората? Кой, кой посмя? Мястото на поетите е във прегръдките на майката-земя. Читателю, чети до края стиховете ми, за да не питаш като мене: „Кой посмя?“ Повгледай се добре в сърцето — спрялото, отмерило отдавна своя славен край. Чуй своето сърце. Нима тупало е тъй устроено? То за първи път играй така. Голямата любов от мъртвото, ти чувстваш — в твоето сърце прелива. Не знам, но сигурно за първи път разбираш, че безсмъртното не се убива! Затуй, когато спреш пред стъкленницата, скрий надълбоко в себе си въпросите, задърж съзнателно неиде зад ресниците и знай, че мъртвото сърце стои на поста си!

Калника КОВАЧЕВА

Смъртта на партизанина

Като смисъл на свободата беше неговото умиране. Той го търсеше, той избра честното и правдоливото. И протегна ръце, и пред него завъртяха се всичките цветове. похляпало небе, сини циви, тежки каски и глазове. Като отделен цвят, като радост пламенеше кръвата.

Той целуваше своето раждане и усещане за света. Тя изтичаше бавно — във него само куршумите почваха да течат. Беше толкова светъл, че можеше през ръцете му да порастат цветя.

Иван СЕРАФИМОВ

ЗАСТАНАЛИ пред поетичните творби на талантливия пейзажист Йордан Попов, ние не можем да не се замислим над опитите на реакционната буржоазна естетика да противопоставя две неделими неща в изкуството — художник-гражданин, творец-човек, скривайки зад златни лозунги за безпартийност счелвидната истина, че във всяко велико изкуство тупти велико сърце, че всяко голямо произведение на изкуството дава нравствена оценка за живота, че всяка значителна творба отразява нравствения лик на своя творец.

Йордан Попов не твори в областта на фигурната композиция, където най-очевидно, но не винаги най-въздуващо, се изясняват тези качества. Но както бездушието ражда инертни във философско-етично отношение композиции, така и отзивчивата сърдечност сгрява в въздуха човечност често пъти смятаща за безсъдържателно изкуство пейзажен жанр. Произведенията на всички големи пейзажисти — французина Куро, руснака Левитан и българина Никола Петров — доказват това. И, ако речем да търсим източника на обаянието на пейзажа на Йордан Попов, ще го открием в топлата сърдечност, трогващата човечност, добротата и прямотата на този скромен, но въздуващ пейзажист. Тези големи етични качества на човека Йордан Попов раждат дълбоката поетична сила на неговия пейзаж.

Във великата победа на Девети септември той виждаше не перспективи за собствена артистична кариера, а началото на велика епоха в живота на цял народ. Затова и днес, след изминат дълъг творчески път, не така лесно може да се забележи неговата скромна фигура между фигурите на нашите най-значителни пейзажисти. И вероятно ще изминат още години, докато изследвачът на нашето най-ново изкуство намери мястото му в редиците на съвременните творци.

Изложбата на Йордан Попов показва недвусмислено, че тоз място ще бъде между най-изтъкнатите ни пейзажисти. Като

всеки значителен творец той е потърсил не само своята жанрова област, но и кръга от мотиви, които е открил в пейзажа на своя роден край. Той не обича красивата, по-точно външно красива панорамност, привлекателността на която често се използват от второстепенни творци, за да развлечат зрителя и го отклонят от същината на пейзажа — от неговото емоционално-образно въздействие. Пейзажните мотиви у Йордан Попов са скромни, на пръв поглед незначителни, монотонни изгledi на хълмиста местност, оживени понякога от храстовете, дървета или, много рядко, от планински хребети и къщи. Понякога тук са възникнали фигури на хора и добитък: не като живописни петна, безразлични към идейно-емоционалното въздействие на творбата, а като естествени „населници“ на нашата земя. Пейзаж на земя, която дава богати плодове, но с цената на много пот. Когато гледаме пейзажите на Йордан Попов си спомняме набръчканите лица, попуканите ръце на онези селски труженици, които така майсторски ни показва в своите картини друг художник, който току сега в същия този край — Васил Стойков.

Монотонни са на пръв поглед линейният ритъм и колорит в пейзажа на Попов. Но взрете се по-внимателно и вие ще видите зад привидната скупност такава напевност на линии и багри, които бездарният художник не би издал и в най-богатата панорама. И в тази напевност откриваме бодрите интонации на народната песен, не лекомислено весели, а съдържани, притиснати зад една тиха благородна меланхолия. Интонации, родени през вековете.

С поетична душа, чувствителна към многообразната красота на нашата земя, Йордан Попов мени палитрата: преди всичко лирик, той не е чужд в отделни творби и на епичната широта на родния пейзаж, а в някои случаи в картините му зазвучават и драматични нотки.

Сдържаното благородство в

пейзажа на Попов е подчинило и фигурно-техническите търсения на художника. Разкриващи голямо професионално майсторство, те в нито един случай не избиват в самоцелност, която гъделичка артистичната самовлюбеност на професионалиста или смайва лекомисления сноб, но никога не възбужда народната душа, янстинктивно добираща се до трайните художествени ценности.

На Йордан Попов е еднакво чуждо както самодоволството на академичната рутина, така и прелъстителното позърство на лъжежовоторството. Неспokoйното търсене на новото винаги в него е съпътствано от преклонението пред положителното наследство, преди всичко на нашите безсмъртни зографи.

Изкуството на Йордан Попов отдавна получи признание, не само у нас, но и в чужбина. То възбуди тълковия познавач на световното изкуство французина Жан-Пол — директор на галерия „Шерпанте“, една от най-прославените художествени сбирки в света. А в своята статия, посветена на нашето изобразително изкуство, съветската изкуствоведка И. Н. Воейкова посвети възторжени слова на пейзажа на Попов.

Безспорно новата изложба на Йордан Попов ще получи висока оценка от специалистите, било то художник или теоретик. Но ние не се съмняваме, че най-близко до сърцето на възторжения поет на българския пейзаж ще е радостта на всекидневните посетители на неговата изложба — обикновените трудови хора, на онези, които специалистите често пъти иронично назовават „маса зрител“.

Новата изложба на Йордан Попов е забележително и въздуващо събитие в нашата културен живот и нека пожелаем на художника неуважваща съвест и в следващите му творчески изяви.

ЛОП. Л. БЕЛМУСТАКОВ
В. Р. Изложбата на Йордан Попов беше открита на 25 февруари в подния му град Елена, издето художникът живее и твори.

ПЪТУВАНЕТО е надеждно

ПОЗИЦИЯТА на Стефан Вълков като поет, неговото кредо е в стиховете:

Аз се чувствам какпа в пълноводното на живота, струйка в шеметния му водовъртеж.

Творческата амбиция на поета в първата му стихосбирка търси реализация в опозитирането на ежедневието — с труда, с радостите, с всичко, което го изпълва. И в най-сполучливите творби това е постигнато и е завоевание за автора.

Професията му на инженер е щастлива предпоставка за профилиране на поетическите импулси — нерядко те идват от родените пориви на радост от постигнатия трудов успех, но не са им чужди и подбуди от друго естество — любов, синовен дълг...

Емоционална ярност пулсира в стихотворението „Втора смяна“. Вълков внушава своите мисли непосредствено, намерил е точни и ярки детайли, с които предизвиква съпребивяване — искрено и спонтанно.

Това възприемане се обогатява с „В края на работното

време“ (в първата му половина). Художествените сполуки не подлежат на съмнение. И те се дължат на битово-психологическата истинност, чрез която лиризмът надделява над умозрителното и прозата, улучените състояния придават очарование. Чувства се дълбочината на виждането, личи прямотата на възлението:

Бързо се въртят машините. Погледите бигат в гардероба, а мислите са вече в магазините и купуват ненаситно или пък отдавна бродят пред някое извратено кино... В края на работното време стават трудовите злополуки, тъй като умерата си е умора, а мечтите са непредпазливи.

„Неделя“ и „Мед“ довършват първия цикъл. Празничното владее в настроението, то прозира и в задоволството от благодатния труд, символизиран в меда. Поетическата идея е осмислена в живи асоциации: пчелата — уморените работници; заводският комин — тичинка в голямото лале на изгрева; кварталът — кошер.

Със споменатите стихотворения от цикъла Ст. Вълков разкрива най-хубавите страни на своя талант — богато познаване на психиката на трудовия човек, способност да постигне поетически внушения непринудено, лирично, с хармонична, при съща на обстановката образност, с едно предпочитане на детайла.

„Ние, децата“ с простотата на изказа, с интимността на преживяванията, с емоционално обгравения образ на майката оставя паметно и сполудия у читателя искрени възлнения. Поетът съвсем по обикновеному, детинично разказва, без да оставя впечатление за прозаизъм. Един нежен и силен образ е изграден с пестеливост и поетичен такт.

По-абстрактен е образът на бащата от „Старецът и гълъбите“. Той е повече загатнат, поетическата алюзия не се схваща ясно. И в „Родилен дом“ голямата идея въздува. Както е в някои други творби, и тук чрез характерни подробности се постига повече, отколкото чрез цялото: оплешивелият парцел е така ярък образ, че прави съвсем излизен последния куплет, още повече, че противопоставянето не е убедително постигнато.

От последния цикъл се отделят „Началото“, „Плът“, „Процаване“, „Сватбено пътуване“, „Родилен вятър“. В тях творецът, ако и да е тръгнал

от конкретен жизнен фант, достига до художественото обобщение. Запомнят се състоянията на влюбените: в заспиващата нощ „сами, смутени от несмелата си ласка“... Чрез съпоставката със среднощния вятър се постига силно въздействие в „Родилен вятър“ — напирва новият живот.

Споделяйки тези мисли за първата книга на младия поет, не може да не забележим и някои недостатъци, които накарват хубавите възлприятия. Преди всичко това е разсъдливостта, владееща в много стихотворения. Опитвайки се да възпее своя труд на раднионженер, Вълков не успява да го осмисли поетически и да развълнува. Когато към това се прибави декларативността и натежи прозаизмът — не излиза стихотворение. Така е в „Песен за неродената машина“. Във „всички нов радиоприемник“ отделните поетични виждания се губят в разсъдъчни словозалилия. Съвсем ученическо е „Смъртта на хидролога“ — бедно и откъм мисъл. Външно описателно и без възлнение е написан „Първомайско хоро“. В някои случаи се проявява склонност към причудлива образност.

Посочените и някои други слабости са допустими и до някъде оправдани от творческата младост. Онова, в което Стефан Вълков се е излязал най-пълно и зряло, показва възможностите му. А то е напълно в стихотворенията „Втора смяна“, „В края на работното време“, „Неделя“, „Ние, децата“, „Родилен вятър“. Пътуването в поезията започва от тях!

Иван Ст. ТРАШЛИЕВ

В БОРБА ЗА ПЛОДОРОДИЕ

Блесна пролетното слънце. Оживя полето. Разсвяха се и кооператорите от белочерковското стопанство „Бачо Киро“. С нови сили навлязоха в борбата за плодородие неуморните стопани.

Механизаторите шарят из блоковете, сеят захарното цвекло. А площите подготвят както трябва — направиха текущо подравняване, даукратно култивират и валиране. Сега са усилените дни за сеитба на цвеклото, като едновременно с нея механизаторите внасят на декар по 5—6 килограма суперфосфат. А щом привършат засяването, отново валират площите.

Белочерковци по план трябва да засеят близо 3000 дк захар-

но цвекло. Повече от половината работа те вече привършиха. Най-добри резултати в засяването имат кооператорите от бригадите на Георги Недков и Недялка Луканова от Бяла черква. В сеитбата на захарното цвекло се отличиха трактористите Стефан Алевков от Бяла черква и Георги Недков от Вишовград.

Пред края е сеитбата на слънчогледа. Кооператорите от бригадата на Недялка Луканова от Бяла черква приключиха качествено засяването, а хората от бригадата на Димитър Павлов от Вишовград засяха близо 1500 декара.

Оживление кипи и в лозята. Усърдно се потягат телени-

те конструкции. В разгара си е резитбата над пръсти. Изорани, натъкмени и орязани са над 2200 декара с лозови насаждения. Тези дни започва и основното им торене и култивирание.

Усилено върви и работата по засажането на нови лозя. Площите са окончателно маркирани. В предстоящите дни в Бяла черква и Вишовград ще бъдат засадени общо 1414 декара нови лозя.

На белочерковци предстои да засеят 7100 декара с царевича, 6700 декара, от които ще бъдат разположени при поливни условия. Площите са уточнени, картотекирани. Механизаторите с нетърпение очакват сигнала, когато ще яхнат машините, за да дадат живот на хиляди декара едрозърнеста царевича.

Н. ЛАЗАРОВ

ГРИЖИ ЗА ЛОЗЯТА

Голямо е оживлението сега и в лозята в Дичин. Двете полевни бригади бързат да приведат в изправност телената конструкция. За да се осигурят планираните високи добиви на лозята, бе направена дълбока оран. За първи път тази година лозите се подсилват и с изкуствени торове. По 10 кг амониева селитра и по 15 кг суперфосфат се внасят браздого край лозите на всеки декар. Само за един ден кооператорите от 8-ма бригада подхраниха над 330 декара. Повече от 80 души вземат участие в това важно агротехническо мероприятие, решаващо въпроса за високите добиви от лозята.

Всеки изминат ден множи резултатите. Изпълната е вече телената конструкция на повече от 250 декара. Започна и изваждането на отводите на десертните лозя. Стопаните в Дичин са готови още в първите благоприятни дни да започнат и отгребването на лозята.

Петко Спирidonov

ОТ ЧЕЛНИТЕ РЕДИЦИ

В ГОЛЯМАТА ПРЕДАЧНА ЗАЛА на текстилното предприятие „В. Мавриков“ — Велико Търново десетки хиляди Тръмбешки работници са събрали се днес за да работят на лозята. Последните три машини на първата редица се обслужват от Минка Георгиева Драганова — ударничка на комунистическия труд.

Започнала твърде рано трудовия си път, на 14 години вече е изпитала прелестите на чиракуването и кривенето на занаята и затова с особена любов предава сега на другите това, което е научила от дългогодишната си практика на предачка. Всички от предприятието я уважават и обичат за нейната упоритост.

Когато се водеше съревнование за овладяване на челин опит по примера на ловчанци. „Да достигнем и надминем първенците“, от опита на Минка се учеха по нарочно разработен график всички предачки от секция-

та. Практическият резултат от това беше рязкото разгръщане на многоамериканското обслужване. Всяка една от тринадесетте предачки, които овладяваха опита на носителката на званието „Най-добър в професията“, — Минка Драганова, преминаха на обслужване на повече вретена. Не едно момиче от заводското училище се е учило пак от нея на майсторство да произвежда фини памучни прейди.

Която и да посочим от нейните ученици, всяка преизпълнява вече високо нормите си и обслужва по 200—250 вретена повече от едините норми. Това за Минка е най-голямата награда, въпреки че тя има не една награда и не едно почетно звание. В алектата на първенците, сред парка на

предприятието и е то, първата отдалеч стои тя — портретът на новия социалистически работник.

— Като си спомня, какво детство и каква младост съм имала и като гледам младите как живеят сега, мисля си, те дали оценяват всичко, което направих за нас народната власт, — често казва тя.

Да! Ценни и здрави мисли на прекрасен трудов човек, отдал повече от 25 години от живота си на труда. Изпитала горчивини и оскърбления, познала радостите на свободния и щастлив живот и, макар днес Минка Драганова да не е на комсомолска възраст, тя не отстъпва на комсомолките-предачки и стои в групата на тези, които изпълняват трудовите си норми над 180 на сто.

— Малко височко обещаение дадох в чест на Шестия конгрес на професионалистите съюз, но съм уверена, че ще го изпълня. — споделя дългогодишната предачка с малка тревога.

Др. ВЕЛЕВ

Радваща равностметка

През месеците ноември, декември, януари и февруари обявени за месеци на пропаганда и разпространение на селскостопански знания, в Полски Тръмбеш беше направено много. Провеждат се редица просветни форми като школи по растениеведство, за изучаване челин опит, кръжоци по растениеведство, животноводство, механизация, напояване и др. Читателските и научни конференции са постоянна форма на работа със селскостопанската книга. За конференциите се използват местните специалисти, като се канят и лектори от различни научни институти.

На участниците в школите, кръжоците и теоретическите конференции са раздадени голям брой селскостопански книги. За комплектуването на библиотеката със селскостопанска литература редовно се купува всичко, което постъпва в книжарниците. От 12 000 тома книжен фонд 536 са селскостопански книги, като само през четиримесечието са закупени 110 тома със средства от ТКЗС. За същото четиримесе-

чие на предшествувашата година бяха раздадени общо 8270 тома книги, от които 34 селскостопански, а сега тези цифри са 8327 тома раздадена литература, като тази със селскостопанска тематика е 410. Освен това работят и четири подвижни библиотеки, които са раздали 119 тома селскостопански книги.

Проведени са редица културно-масови мероприятия, като 3 читателски конференции, 11 колективни четения и др. Преди провеждането на конференциите и другите масови форми на работа се извършва грижлива подготовка. Агрономите на стопанството изнесоха цикъл от лекции по радиовъзела, направени бяха няколко обзора и рецензии на селскостопански книги, издадоха се планшети, уретени бяха и витрини.

Всичко това развива кооператорите. Сега много са слушаните, когато земеделските стопани сами търсят книгата. И най-важното е, че и научното се прилага в практиката.

Ел. КАРАИЛКЕВА

от Обществения редакция на в. „Борба“ в Полски Тръмбеш

ТАБЛИЦА

ИЗТОЧНА „Б“ ОКРЪЖНА ГРУПА

РЕЗУЛТАТИ ОТ XIV КРЪГ:

„Металургия“ — „Автопобеда“ 6:0, Дюкуняница — Сливово 1:0, Камен — Кесарево 2:2, Елена — Сашево 0:3 (служебно), Върбица — Беляковец 2:1, Николов — Козарец 4:1, Асеново — Поликраище 3:0 (служебно).

КЛАСИРАНЕ:				
1.	Сашево	14	43:41	23
2.	Кесарево	14	35:18	21
3.	"Металургия"	14	41:18	19
4.	Джукуняца	14	30:18	18
5.	Беляковец	14	30:22	15
6.	Асеново	14	30:24	14
7.	"Автопобеда"	14	27:30	13
8.	Писарево	14	20:25	13
9.	Козарец	14	27:29	13
10.	Върбица	14	18:27	12
11.	Николаево	14	28:37	12
12.	Поликраище	14	20:34	11
13.	Камен	14	17:36	7
14.	Елена	14	10:44	5

ТАБЛИЦА

ЗАПАДНА „Б“ ОКРЪЖНА ГРУПА

РЕЗУЛТАТИ ОТ XIV КРЪГ:

Димча — Г. Липница 2:1, Б. Сливово — Бучово 4:1, Козарец — Г. Студена 4:1, Масларово — Аленово 2:0, Водолей — Вардим 3:0, Дъскот — Михалци 1:2, Ореш — Александрово 2:1 (не завършила).

КЛАСИРАНЕ:			
1.	Водолей	14	42:28
2.	Ореш	13	32:13
3.	Михалци	14	20:19
4.	Г. Студена	14	18:24
5.	Б. Сливово	14	31:25
6.	Алеково	14	31:27
7.	Козловец	14	22:28
8.	Димча	14	29:27
9.	Дъскот	14	25:26
10.	Бучово	14	14:28
11.	Вардим	14	32:27
12.	Александрово	13	22:26
13.	Масларово	14	23:32
14.	Г. Липница	14	22:35

Състезават се пионери

В град Полски Тръмбеш приключиха състезанията от окръжното първенство по хандбал за пионери и пионери. Участваха 10 пионерски отбора — 4 от момчетата и 6 от момчетата.

Най-добре подготовени бяха пионерите от Свищов и Полски Тръмбеш, които си разделиха първото място с еднаква брой точки и с една и съща година разлика. Третото място зеха пионерите от Велико Търново, Свищов, Горна Оряховица и Кифорево.

а на четвърто място се нарешиха момчетата от Павликени.

Оспорвани бяха срещите и при момчетата. Над всички отбори обаче изпъкнаха домакините — полскотръмбешаните, които не загубиха нито един мач. Второто място зеха пионерите от Павликени, следвани от другарчетата си от Велико Търново, Свищов, Горна Оряховица и Кифорево.

ДАП — КЛОН ВЕЛИКО ТЪРНОВО

СЪОБЩАВА

че от 1 март 1966 година извършва ремонт и зарежда всички видове акумулатори на частни лица, предприятия, ТКЗС и учреждения.

5—5

НАШАТА ДУМА ПО ТЕЗИСИТЕ НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Ценообразуването на стоките за широко потребление

Цените на редица стоки досега бяха изградени така, че не възстановяват изцяло общественонеобходимите разходи за тяхното производство. Чистият доход в сега действащите цени на различните отрасли на производството не е определен на научна основа. В резултат на това цените на редица стоки не осигуряват натрупвания, които да гарантират разширено възпроизводство и не създават материална заинтересованост от производството им.

При досегашния начин на ценообразуване, фабрично-заводските цени на стоките се установяваха за по-дълъг период от време — за 5—6 години, без да се държи сметка за непрекъснато изменящите се условия на производството. Създаваше се неравномерност в рентабилността на отделните отрасли през периода между реформите на фабрично-заводските цени. В резултат на това се явяват изгодни и не изгодни асортименти, а в край на сметка липсват и някои стоки от пазара. Това особено се отнася за стоките за широко потребление.

Затова в публикуваните те-

зиси на Политбюро на ЦК на БКП, се отбелязва значително място и на ролята на ценическо обслужване на населението и в съответствие на новия начин на планиране на местната и кооперативната промишленост, ЦК на БКП и Министерският съвет приеха специални постановления (№ 27 от 1964 година и № 23 от следващата), с които се вне-

соха чувствителни подобрения в реда и начина на определяне цените на стоки от децентрализиран фонд и биговото обслужване на гражданите. На окръжните народни съвети е възложено да определят цените на дребно на някои стоки и услуги. В изпълнение на 23-то постановление само през 1965 година Окръжният народен съвет утвърди цени на 391 вида стоки от децентрализиран фонд. По този начин беше осъществено известно намаляване на цените, което бе най-чувствително за цените на дребно, за тежестови стоки с около 30 на сто, на коларски материали — 20 на сто и др. Цените на стоките, които се одобряват от Окръжния народен съвет, договорени за

първото полугодие на 1966 година между производствените и търговските предприятия в окръга, ще бъдат с 18 на сто по-евтини, а цените на ония стоки, които се договарят между производствените предприятия и търговските организации, с 15,6 на сто. Определените от окръжните народни съвети цени са такова. Производствените и търговските предприятия могат да ги намаляват само за сметка на своите резултати, без да се изменя процентът на данъка върху оборота. Разширяването на правата на ръководителите на предприятията и търговските организации по отношение ценообразуването на стоките от децентрализиран фонд, едновременно повишава и отговорността им.

Увеличението на печалбата на едно предприятие може да се дължи както на намаляване себестойността на продукцията, така и от повишаване, и то изкуствено, на цените. Ако те са увеличени неправилно, автоматически осигуряват на предприятието висока печалба. Това подпомага стремението за намаляване себестойността, за увеличаване произ-

водителността на труда, за рационално използване на ресурсите. . . .

Цената е икономическа категория, която разрешава противоречията между продавача и купувача, поради което органите, които определят цените, трябва да намират компромисно решение, което, обаче, при всички случаи следва да се базира на научна основа. За да се отговори по-пълно на тези изисквания, значително бяха разширени правата на народните съвети и на ръководителите на промишлените предприятия, на промишлените и ТПК по отношение определяне цените на стоките и на повтарящите се услуги. Разширените права на Окръжния народен съвет задължават ценообразуващите органи да държат сметка при определянето на цените за стимулиране на съответното производство, за поддържане на определено ниво и съотношение в цените на различните видове стоки и др.

Т. ТЕРЗИЕВ

Т. ТОДОРОВ

старши икономисти в отдел „Цени“ при Окръжния народен съвет — Велико Търново

104)

За това, — внушително произнесе Вайс, — че, ако посегнете на моята личност, аз ще ви послужа като гаранция. — Обяви: — А сега започвайте на курсантката с обгореното лице да наминете след вечеря при мене.

— Ех, че вкус имате! — като се ободри, Ауфбаум отново се превърна в гостоприемна дома-държца. — Ние съм просто сладурчета.

— Не съм привикнал да повтарям.

Повече от час Йохан Вайс беседва с девойката с пръкор „Въртележка“. Накрая те вече говореха така: отначало тя шепнеше на ухото на Вайс, после той на нея.

Вайс не я позна заради обгореното лице. Но тя веднага го позна.

Това беше Люся Егорова от 48-мо училище. Някога си пионерски ръководител. Александър Белов беше у тях в училище на вечеринка и даже танцува с нея.

Люся попаднала в плен, тежко контузна край Смоленск. Вайс, разговаряйки с нея, видя, че тя цялата трепери.

— Е, успокойте се! — Аз съм спокойна, аз съм много спокойна. Просто се зарадвах, че не сте подлещ.

За Олга тя нищо не можеше да съобщи и много се учуди как то чу от Вайс, че Олга се е отарала да я запази, наричайки

я истинска контререволюционерка.

— Странно, — каза Люся. — Аз не съм никога разговаряла с нея. Много странно.

Преди да си отиде, тя запита: — Ама съм ужасен урод, а?

Вайс каза искрено: — Вие сте истински красив човек.

— Не искате да лъжете. И не трябва. А за лицето си не съжалявам. Макар и да не беше нещо особено. Много казваха, че трябва беа едно да си намам във филм. Е, прощавайте.

Йохан се наведе и внимателно целуна обгорената ѝ страна.

Полковникът от РОА Сорокин пиеше чай в стаята на Клара Ауфбаум. Ставайки при появяването на Вайс, той кимна към Ауфбаум и произнесе снисходително: — Съжалявам Клара Фьодорвна за нейните преживявания,

— Е, стига! — прекъсна го Вайс. Заяви с официален тон: — Прекратявам разследването делото на капитан Ауфбаум. Оставям го без последствия. А вие, полковник, подпишете още сега заповед за назначаване на курсантката Въртележката за заместничка на капитан Ауфбаум по школата и за присвояване на звание лейтенант от РОА. Изпълнение — не по-късно от три дни.

— А какво ще заповядате за ония, наказани? — В лагер!

Полковникът шракна с токове, наведе главата с бодисана коса и излезе от стаята.

Ауфбаум каза: — Вие ми спасихте живота. И, без да се задържа, забележа иронично:

— Обаче вие сте щедри с де-войките: чин, дължност. За една визита!

— Ето какво, капитан Ауф-

баум! — каза Вайс, като я гледаше. — Искате ли да продължите своето съществуване? Научете се мъчително да изпълнявате моите заповеди, незабавно от кого са ви били предадени. Разкъсва марката. Даде половината, другата половина скри в горния джоб на кителта.

— Разбирам, — каза Ауфбаум. — Отдавна беше време. И предупреждавам: контрареволюционерството на абвера с нищо не отстъпва на абвера в приложението на енергични средства за въздействие.

— Значи, мога да се считам... — Да, мога. Считайте се каквото искате. Но ако трето лице узнае, каква се считате. — и РОА, и гестапо, и абверът ще постъпят с вас така, както вие заслужавате.

По-нататъшните разпореждания на Вайс се отнасяха само до канцеларските книжа.

Той поиска да го запознаят с личните дела на курсантите, със заповедите по школата, а така също и с отчетите за действията на агентките, изпратени в съветския тил. Над тези материали той проследя в канцеларията цялата нощ.

41.

ПОРАЖЕНИЕТО на армията на вермахта край Москва беше едновременно и съкрушителен удар по престижа на абвера и тържествено на СД, тържествено на Химлер и Хайдрих злорадстващи по повод унижението на Канарис, който не съумя да открадне от болшеви-

ките съкровени тайни за тяхната мощ.

Органите на абвера, желаяйки да се реабилитират в очите на фюрера, се стремеха сега да създадат пълен разузнавателно-диверсионен пояс непосредствено в крайфронтната зона, да покрият с разузнавателни резидентури всички основни събитийни възли, съединяващи фронта с промишлените центрове, за да организират постоянно наблюдение за прехвърлянето на фронта на войски, бойна техника, боеприпаси, снаряжение и т. н.

Но осъществяването на всички тези крупномашабни мероприятия изискваше продължително време, къртовска работа. Тук нямаше нито една за незабавен, мъниленосен и шумен успех. Канарис добре разбираше това.

Управляващата върхушка на Германия, използвайки средствата на тайната дипломатия, изплатена от пораженето край Москва, започна с нова енергия да търси възможност за сближение с империалистическите кръгове на Англия и САЩ. А със средствата на секретните служби тя разработваше провокации, които биха могли да послужат като причина за незабавно вънчване и на Япония и Тунция във войната против СССР.

Това, че Ландорф започна да проявява голям интерес към японската Квантунска армия, Йохан забеляза не само по книгите и спазовниците, географските атласи и картите, които започнаха да изместват в книжния шкаф

на стареца романите от миналия век.

Дитрих, отново извършвайки вербовъчни пътувания по лагерите, търсеше подходящи кандидатури за изпращане за продължителен срок в съветския тил. И, когато отбраните от него хора пристигаха в разузнавателно-диверсионната школа, разпитваше ги сам Ландорф, което той преди никога не беше правил.

Странното поръчение, задължаващо Вайс да встъпи в качеството на възстановител на душевно-равновесие на дъщерята на репресирания полковник, се намираще в пряка връзка с всичко, което се вършеше. Беше му заподаяно, използвайки всякакви средства за свързка, ежедневно да донася на Ландорф за самочувствието на своята подопечна.

Независимо от всичката търпелива внимателност на Вайс, спътничката му, на която той беше дължен да внуши най-добри представи за моралния облик на сътрудника на абвера, се държеше крайно неприязнено.

Тя седеше в колата, притиснала се към селалката, и стискаше с пръсти дръжката на вратата така, сякаш беше готова да скочи на пътя.

Вайс запита: — Искате ли да разгледаме Варшава?

— Защо?

— Може би, ще пожелаете да купите нещо от магазините?

— С ваши пари ли?

— Не, с ваши. Командуването ви даде порядъчна сума за въз-

становител на душевно-

— Тогава дайте ми ги, Вайс извади от плик пачка райхсмарки.

Девойката ги взе и запита: — Това действително голяма сума ли е?

— Да, и доста.

Девойката решително спусна страничното стъкло и изхвърли парите.

Вайс не спря и даже не намали скоростта.

След няколко минути тя разтревожено запита: — Нали видяхте, изхвърлих парите?

— Да, — каза Вайс, — но те не са мои, а ваши.

Като помълча, тя предложи: — Вие можете да се върнете и да ги вземете за себе си.

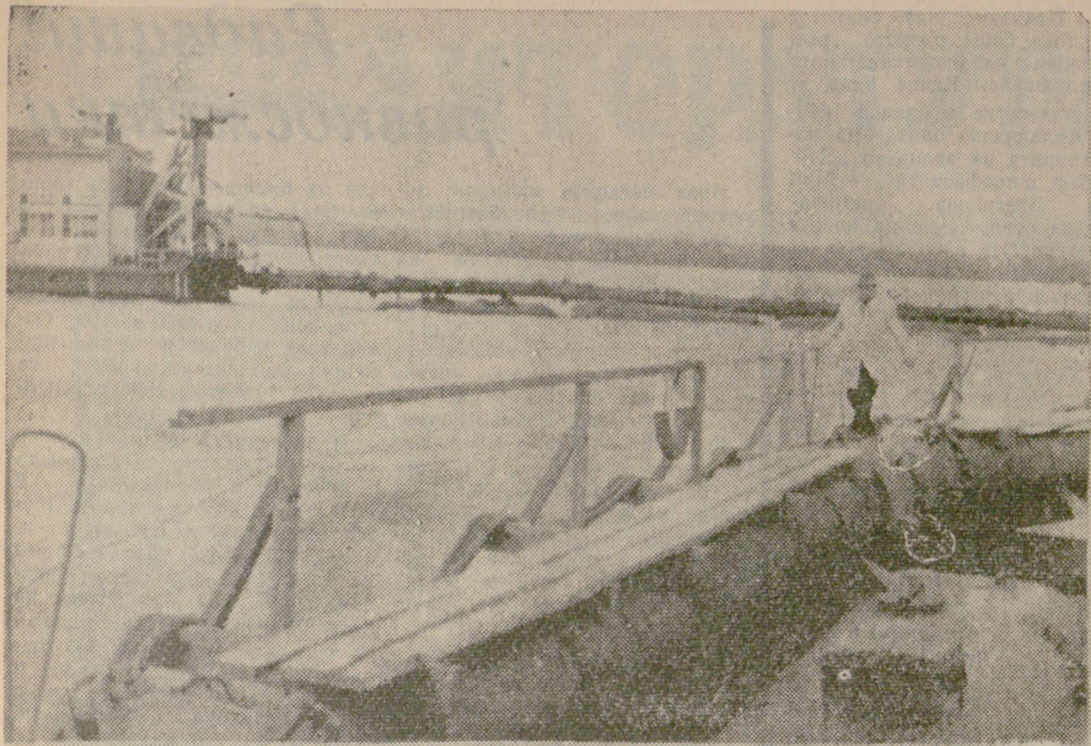
— Благодаря, — каза Вайс. — Но аз съм привикнал да давам на жените пари, а не да вземам от тях. Може би, то не е прието в Русия? — Той успя да й хване ръката и да я отклони от лицето си. После каза, без да й пуска ръката: — Дайте да се договорим: вие не ми се харесвате, аз на вас също. Прииуден съм да ви съпровождам, вие сте прииудена да бъдете моя спътничка. Вие ще ме слушате, и за това според възможностите ми ще се считам за вашите желания. Договорихме ли се?

Тя нищо не отговори. Но ръката ѝ, стисната от пръстите на Вайс, отслабна.

(Следва)

в. „БОРБА“

Стр. 3, бр. 33, 17, III, 1966 год.

ПРИ СЪВЕТСКИЯ ЗЕМСНАРЯД

РАЗХОЖДАЛИ ЛИ СТЕ СЕ някога по брега на Дунава, западно от Свищов? Сега широката тополова ивица, която като шевица опаса великата река, е „разрязана“, за да мине магистралният водопровод на съветския земснаряд. По волята на човека 1500 метровата стоманена тръба ще даде път на 5 000 000 куб. м инертни материали от дъното на Дунава за насипване на строителната площадка, където със съветска помощ ще се издигнат корпусите на Химическия комбинат за целулоза и изкуствени влакна.

Колкото по-бързо се извърши вертикалната планировка на терена, толкова по-рано ще се даде фронт за работа на строителите. Затова през този дни и нощи екипажът на земснаряда се стреми да използва капацитета на мощното хидростроително съоръжение.

Скоро гостувахме на екипажа. Ръководителят на земснаряда Аркадий Василевич — млад, червенолицест мъж, с

усмихнати очи, ни разказа за съвместната работа на групата съветски специалисти с българските им помощници.

— Ние сме обградени с голямо внимание и грижи, — сподели радостно Аркадий. От няколко месеца сме тук, но така привикнахме с обстановката и с хората, че сякаш не сме на Дунава, а на киевските енергийни обекти.

Голямата зала на земснаряда беше изрядно чиста. Облечени в работни костюми, застанали по работните си места, хората не се различаваха кои са руси, кои са българи. Ако чуеш руска дума, ще помислиш, че всички са руснаци, ако чуеш пък българска, ще помислиш, че всички са българи. Една голяма и отговорна задача обединява стремежа и възнемиената на всички. Ще удържат ли на определения срок?

Младият съветски инженер Богдан Данковски и помощник-механик Милан Крумов се сменят на командното табло. Какво щастливо съв-

падение! И двамата са родени в една и съща година. В работата си те се чувстват като истински братя. Милан с възхищение говори за Богдан, че е много скромен и извънредно опитен, че от сърце му помага бързо да усвои тънкостите на новата си професия.

От голямия опит на съветските специалисти се учат тук и моряците Иван Иванов, Цветан Пасков, монтьорите Слави Николов, Цоню Георгиев, Коста Александров и други.

Неотдавна тука беше секретарят на съветското посолство в София Виктор Фьодорович Антонов.

— Скоро ще се навършат 90 години от стъпването на първата рота от освободителните руски войски в местността Текир дере, а сега първото отделение съветски специалисти започна заедно с българските си братя изграждането на химическия комбинат.

Понеже групата съветски специалисти ще бъде в града две години, сред свищовци са и техните семейства. Често по улиците, магазините, градините ще видите млади жени и деца, които току-що произнасят първите български думи. Преди 89 години в Свищов руският език означаваше току-що дошлото освобождение от турско робство, а сега с руския език започва нов етап в развитието на града. С помощта на съветските братя се вдига семафорът за строителството на още един обект на голямата химия край Дунава. Затова е и безмерната признателност и любов на свищовци към съветските хора.

ЛЕТОПИС НА ЕДНА ДРУЖБА

ТЯ СЕ РОДИ на слънчевия черноморски бряг. Възбуждено в нейното идване някогаше нищо особено, нищо изключително, — просто една хиляди и хиляди пъти повтаряна история.

Елена, без да иска, се зацъпи. Непосредствено до нея на плажа някой се опитваше да обясни нещо по руски. Групата съветски жени, които обляха наобикоили, се заливаха от смях, защото според метонимия руски език излизаше много смешно. Явно недоразумение, Елена се приближи и внимателно се намеси в разговора.

гарката и сестра, счетоводителката в ТПК „Освобождение“ в Горна Оряховица Елена Димитрова, запозна Зоя чрез разказите си, чрез снимките, с всички хора от кооперацията. Зоя стана позната, стана приятелка на всички. Затова в Кадинград за електроинженер Каркачова много често пристигат писма и колетни пратки от България. Това са сърдечните топли писма на Елена, приветите на умелите майстори — обувчари от Горна Оряховица, а по случай рождения ѝ ден и чифт красиви обувки. Така дойде и поканата, после документите за новото пътуване на Зоя за България.

— А, а, а, вот переводчик! Така се запознаха. Беше в първите дни от пристигането, на Елена Димитрова от Горна Оряховица в почивната станция на Златните пясъци. До последната вечер тя и още група българи намираха съветските си приятели на вечеря в ресторант „Кривата мила“, а после до късно биваха заедно.

Морето протягаше мокрите си езичи почти до краката им. От светналите като чудни глобуси многобройни почивни станции, хотели, ресторанти се разнасяше музика, смях и говор. Приседнали направо на пясъка, влюбени се целуваха. Двете жени вярваха бавно, прихванали ръце.

— Елена, — тихо говореше Зоя, — аз имам сестра. Казваше се и тя Елена. Беше родена в същата година, в която казваш и ти си родена.

— На 25 септември 1926 година.

— Какво? Та все дори и в един и същи ден сте родени! Впрочем моята сестра на 23 септември е родена. Лена, скъпа Лена, ти ще бъдеш моя сестра, вместо моята Лена, която загина в бомбардировките през войната.

Зоя Матвеевна Каркачова не каза тази думи напразно. В Елена тя не се излъга. През 1961 г. на черноморския бряг се намираха две сестри — едната съветска гражданка, другата българка. През март 1966 г. те се срещнаха отново. Възбуждено Зоя дойде у дома си, както тя самата обича обобщено да изказва впечатленията си от сегашното гостуване.

През тези пет години бъл-

— На млада невеста ми прилича вашата китна страна — млада, неуморна и красива невеста.

Месец март ще отминне. Радостта на целия колектив на ТПК „Освобождение“, от близостта и дружбата с тяхната Зоя, ще бъде помрачена от раздялата. Трудно ще бъде и на двете близки наистина както сестри жени да се разделят. Но най-важното и през разстоянието през ежедневните грижи, ще си останат.

По случай рождения ден на Елена една година Зоя изпрати фонокартичка. От нея звучаша Зоиините слова за всичко най-хубаво и шастливо и хубавата песен „В рождения ден“. Тази песен разказва, че най-скъпото, което имат да си дарят хората помежду си, това е любовта, дружбата.

През разстоянието и ежечасното това най-скъпо ще се съхранява между Елена и Зоя, между Зоя и многобройните ѝ български приятели, тъй както през вековете се е съхранявала голямата дружба между нашите два народа — съветския и българския.

Ба, ИОРДАНОВА

ДРУЖБА ЗА ДРУЖБА

По случай 18 март — годишнината от подписването на Договора за дружба, сътрудничество и взаимна помощ

НОВИНИ ОТ СССР

Горите на Сибир

ТЮМЕН, 14 март (ТАСС). — В Тюменска област (Западен Сибир) започнаха да разработват горски масив, който по размери значително превъзхожда горските фондове на Швеция, Норвегия и Финландия, взети заедно.

Обикновеният метод на транспорт на сибирски дървен материал чрез спускане по водата на север бива признат за скъп и неефективен. Оттук дървеният материал ще се извозва по новите жп линии, дълги около 1500 км. Проканването на железопътни линии в Западен Сибир с неговите многобройни блати и реки представлява голяма трудност. Обаче установено е, че те ще се изплатят за няколко години.

Първите пет големи лесопромишлени стопанства близо до Тюмен миналата година преиздадоха шест милиона кубически метра дървен материал.

Работите по разработването на обската тайга ще се разгрънат с пълна пара през тази петилетка. През 1970 година тук се надяват да предадат най-малко 10,5 милиона куб. метра дървен материал. Новите големи заводи, които ще са построят тук, ще произвеждат шперплат, целулоза, дървесино-таляшишни плоскости и друга продукция. (БТА)

Нефт в дълбините на Мангъшлак

АТМА АТА, 14 март (ТАСС). — Геолозите са пристъпили към поставяне на сонди на дълбоки хоризонти на полуостров Мангъшлак (източното крайбрежие на Каспийско море). Сравнително неотдавна тази пустинна територия станала известна като един от богатите нефтоносни райони на СССР. Проучените запаси от нефт и газ са разположени на дълбочина до 3000 метра. Нови сонди ще бъдат поставени на дълбочина повече от 4000 метра. Според данни на геофизическите изследвания, на такава дълбочина трябва да има големи запаси от нефт и природен газ.

Очаква се към 1970 година петролните предприятия на Мангъшлак да дадат около 15 милиона тона нефт. (БТА)

Петър Дим. Стоянов от Велико Търново

Стефан Паскалев от Велико Търново

Петко Караколев от Велико Търново

Стефан Несторов от Свищов

С БЛИЖАВАНЕТО на нашата икономика с икономиката на Съветския съюз осигурява широки възможности за повишаване ефективността на нашия износ не само по пътя на увеличаване относителното тегло на машиностроителната продукция в общия обем на износа, но и чрез подобряване структурата на износа ни въобще.

Да вземем пример с износа на продукцията на нашето село стопанство. Ние намираме по-лесно пазар на нашите непереработени селскостопански произведения. Но това е неизгодно както поради по-високите им цени на международния пазар и трудното им транспортиране, така и главно защото износът им в суров вид не позволява да се заангажира допълнителна работна сила, което би било възможно при преработката им в страната. А Съветският съюз се съгласи да купува от нас големи количества преработени селскостопански произведения — цигари вместо тютюн, бутилирани вина вместо вино в бъчи, консерви и други стоки, в преработката на които се влага и износ и трудът на нашия народ.

Да вземем за пример цигарите. Ние сме на второ място след Съединените щати по износ на цигари. Изнасяме над 20 хил. тона цигари и почти цялото това количество е за Съветския съюз. Ако съпоставим ефекта от този износ в Съветския съюз с онова заплащане и омази възвръщаемост, които се получават при износа на тютюн в капиталистическите страни, ще видим, че получаваме с над 30 на сто повече от този износ, че изгодата и рентабилността от износа на цигари в Съветския съюз са големи.

Досега ние фактически изнасяхме както в социалистическите страни, така и в някои капиталистически държави суров винен материал. Сега вече изнасяме бутилирано вино от различен вид, включително и вермут, шампанско и др. През 1965 година ние вече изнасяхме в Съветския съюз 48 млн. литра бутилирано вино, а в перспектива, към 1970 г., съгласно подписаната спогодба, ще изнасяме над 80 млн. литра годишно.

Над 50 на сто и от износа и на нашите плодове и зеленчуци в преработен вид е за Съветския съюз.

Ето, другари, само някои примери за благотворните резултати от сближаването на нашата икономика с икономиката на Съветския съюз на основата на кооперирането и специализацията и все по-тясното сътрудничество между НРБ и СССР. (Из предизборната реч на др. Тодор Живков)

ДРУЖАТ ДВА КОЛЕКТИВА

Трудовият колектив на ТПК „Освобождение“ — Горна Оряховица установи в края на миналата година връзки с колектива на Обединен завод в Кременчуг. Сега двата колектива си обменят писма, разказват за живота си, за изпълнението на задачите.

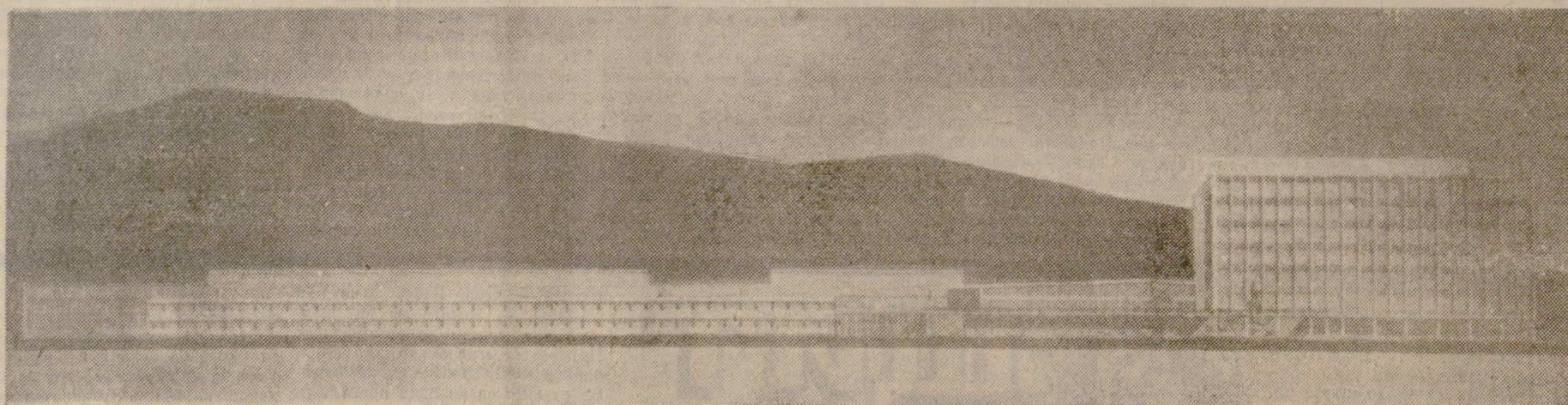
В Кременчугския обединен завод има дружество за съветско-българска дружба. Оркестърът на завода е разучил български песни, а женският ансамбъл „Мелодия“ — български танци. Горнооряховчани знаят вече

за успехите на бригадата за комунистически труд на Раиса Ефимовна Шчербуха и на други бригади в чест на XXIII конгрес на КПСС. От своя страна те са решили да назоват една от най-добрите си бригади „XXIII конгрес на КПСС“.

Колективът на ТПК „Освобождение“ изпрати албум със снимки за своя живот на кременчугските си другари. И от двете страни е изразено желание за обмяна на групи през настоящата година.

ПОБЕДИТЕЛИ
ВЪВ
ВИКТОРИНАТА

ПАМЕТНИК НА БЪЛГАРО-СЪВЕТСКАТА ДРУЖБА

ТАКА ЩЕ ИЗГЛЕЖДА Заводът за телевизори и радиоприемници, който ще израсне през Петата петилетка край Велико Търново. Проектант от съветски проектант, оборудан с най-нова съветска техника, заводът ще бъде нова рожа, величествен паметник на българо-съветската дружба.

МЕТАЛОКАМЪКЪТ — НАЙ-ЗДРАВ МАТЕРИАЛ

В ЦЕНТРАЛНИЯ научно-изследователски институт за промишлени съоръжения и здания се запознахме с главния инженер Анатолий Мотулевич. Той ни показа малък детайл на някаква машина. Неговата полирана повърхност отразяваше светлината, падаща от прозореца. Нямаше съмнение, че детайлът е направен от месинг.

— Цветът се определя не толкова от метала, отколкото от камъка, — забеляза изобретателят — В този материал има само 15 на сто метал. Останалото е камък.

Мотулевич показа друг детайл, отлят от олово. Продълчена на много места, тя даваше представа за еднородността на материала. Наред с нея на масата лежеше неговият строителен блок, лицевата страна на който имаше белоснежна покривка. Всичко това е металокамък.

Детайлите се произвеждат по

каменен компонент (например, базалт, гранит, корунд), внесени в метала по време на неговото отливане.

Металокамъкът не е просто механическа смес, сплав. Под влиянието на високата температура и на други фактори металът и каменните породи встъпват в много сложна химическа реакция. Детайлите от новия материал може да се заварят, а това е невъзможно за камък. Славта не се бои от въздействието на агресивните вещества. Камъкът работи добре на натиск, а металът — на опън. Допълвайки се един друг, те образуват изключително здрав материал.

По какво се отличава металокамъкът от железобетона? Преди всичко по това, че в железобетона металът служи като видим скелет. От него се строят „скелети“, който обрасва с „тъкан“ — бетон. В случай на нужда тези разнородни материали могат да се разделят. В металокамък те са неразделни.

Ентусиастите считат, че металокамъкът в близките години ще замести железобетона, по-малко здрав и дълготраен. Освен

това, металокаменните материали ще са значително по-евтини от железобетона: за тях трябва и значително по-малко метал.

В Съветския съюз има много богати находища на твърди каменни породи. Често те са в съседство с рудни находища. А не много далече от тях двете тече река, на която може да се построи хидроелектростанция. В такъв район е изгодно да се построи завод за металокаменни изделия, който ще произвежда строителни блокове и детайли за машини.

Мисълта да създаде такъв материал възникнала в Анатолий Мотулевич по времето, когато работел в Държавния институт за обработка на цветни метали. Там му дали възможност да на-

прави първите опити и да получи първите образци. Впоследствие, по предложение на ректора на Московското висше техническо училище „Бауман“ проф. Георги Николаев, работата над изобретението продължава в лабораториите на МВТУ.

— Аз винаги ще си спомням с благодарност за колектива на МВТУ, — разказва Мотулевич. — Металурзите, леярите, заварчиците с еднакво желание идваха при мене. Помагаха да леем новия материал, да го изпитват на огъване, на чупене, на удар, на натиск, на опън. Вече има готов проект за първия завод в света за металокаменни изделия.

Хенриета АЛОВА (АПН)

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА: Вестник „Борба“ — В. Търново ул. „В. Левски“ № 11. ТЕЛЕФОНИ: Гл. редактор 24-53; Зам. гл. редактор 25-26; отдели „Партен живот и пропаганда“ и „Низов печат и писания“ 25-27; отдели „Селскостопански“ и „Култура, бит, хумор и сатира“ 23-08; отдели „Икономически“ 31-25; Счетоводство 63-79; канцелария и фотосътрудник 24-59; коректори и дежурен редактор 24-89.

Филиално полиграфическо предприятие „Димитър Найденов“ — Велико Търново